

O cenu památkářů se za Liberecký kraj uchází železniční stanice a hostinec

02. 07. 2020 14:56

Třiadvacet kandidátů z českých regionů se letos uchází o cenu Národního památkového ústavu Patrimonium pro futuro Za Liberecký kraj jsou to otevření muzea a naučné stezky Nádraží Martinice a obnova Beranova hostince v Trávníčku. Hlasovat pro ně lze na internetových stránkách Národního památkového ústavu do 15. srpna.

„Za obnovou obou památek stojí neziskové organizace. Spolky nadšenců, vytrvalých lidí, kteří se pustili do dlouhodobé práce i s vědomím toho, že se jedná o tisíce hodin věnovaných záchraně němých pamětníků historie. Ocenění by si zasloužily obě obnovy,“ uvedla Květa Vinklátová, radní pro kulturu, památkovou péči a cestovní ruch Libereckého kraje. „Mimořadně, za rok 2018 získala cenu Patrimonium pro futuro obnova zámeckého areálu Navarov.“

Železniční stanice Martinice v Krkonoších představuje unikátně dochovaný areál, dokumentující systém řízení a zabezpečení provozu na železnici během 20. století. Dochované objekty a dodnes funkční zařízení pocházejí z let 1871–1948 a reprezentují tak železniční dopravu ve vrcholném období jejího rozvoje. Spolku železniční historie Martinice v Krkonoších se podařilo dosáhnout v roce 2016 prohlášení stanice kulturní památkou. V roce 2019 u příležitosti Oslav 120 let lokálky z Martinic do Rokytnice zahájilo provoz muzeum v budově stanice a otevřela se naučná stezka areálem a blízkým okolím.

Nejcharakterističtější znakem stanice jsou funkční mechanická návěstidla, vodní jeřáby, popelová jáma, osvětlovací stožáry, mechanické závory, ale také výpravní budova z roku 1871, vodárna, výtopna, skladiště, strážní domek a dvě stavědla. Elektromechanické zabezpečovací zařízení, do kterého jsou mechanická návěstidla – včetně dnes již unikátních seřadovacích – zapojena, pochází stejně jako budovy obou stavědel z let 1946 až 1948. Památkovou hodnotu areálu výrazně zvyšuje skutečnost, že staniční zabezpečovací zařízení je stále plně funkční a využíváno. Nová naučná stezka o délce 1,5 kilometru pak čítá devět zastavení a přibližuje jednotlivé technické unikáty.

Beranův hostinec v Trávníčku, usedlost, jejíž historie sahá až do 16. století, po mnoho generací vlastnil rod Beranů a sloužila restauračnímu provozu. Jádro dnešní roubené stavby pochází z počátku 19. století. Mimo jiné i díky tomu, že zůstala dochována ve velmi autentickém stavu bez zásadních novodobých úprav, byla v roce 2015 usedlost prohlášena kulturní památkou.

Dlouhodobě nevyužívaný objekt chátral až do roku 2014, kdy jej ve zcela havarijním stavu koupili současní vlastníci. Nosné konstrukce byly staticky narušené, střešní krytina i krov poškozené a řada částí a prvků chyběla nebo byla v dožilém stavu. Roubené stěny a podlahy byly napadeny dřevokaznými houbami. Objekt se ihned po svém zápisu do památkového seznamu dostal mezi ohrožené památky. Vznikl plán na jeho obnovu, která byla částečně financována z dotačních titulů ministerstva kultury a Libereckého kraje.